

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Національна академія педагогічних наук України
Полтавська обласна військова адміністрація
Полтавська міська рада
Мала академія наук України
Всеукраїнська екологічна ліга
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Педагогічний університет імені Комісії національної освіти у Кракові, Польща
Університет Анджея Фрича Моджевського у Кракові, Польща
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Університет Яна Кохановського в Кельцах філія в м. Пьотрков Трибунальський

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ
ДИСЦИПЛІН У СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ
(XXXII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ),

29-30 травня 2025 року

м. Полтава

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Гриньова Марина Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Фазан Василь Васильович** – доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор, проректор із наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Новописьменний Сергій Анатолійович** – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Чубенко Антон Григорович** – заступник начальника Полтавської обласної військової адміністрації; **Пархоменко Валерій Олексійович** – Перший заступник міського голови Полтави; **Захарін Сергій Володимирович** – доктор економічних наук, професор, заступник голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації; **Пінхасов Альберт** – проректор із наукової роботи Аріельського університету, Держава Ізраїль; **Малец Єжи** – професор, проректор із загальних питань Краківської академії імені Анджея Фрича Моджевського, Польща; **Гриньов Роман Станіславович** – доктор фізико-математичних наук, факультет фізики Аріельського університету, Ізраїль; **Кончаковський Євген Олегович** – директор Департаменту освіти і науки Полтавської обласної військової адміністрації; **Діденко Олег Григорович** – голова постійної комісії Полтавської обласної ради з питань освіти, науки та культури; **Перепелиця Олег Володимирович** – керівник Полтавського обласного осередку всеукраїнської екологічної ліги, радник голови Полтавської обласної ради; **Жданова-Неділько Олена Григорівна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Шиян Надія Іванівна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Дяченко-Богун Марина Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Погребняк Марина Миколаївна** – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Дерев'янка Тетяна Василівна** – кандидат біологічних наук, доцент, зав.кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Бабенко Ірина Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бойчук Юрій Дмитрович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, Почесний професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Момот Олена Олегівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

М 34 **Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXXII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ)** : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 29–30 травня 2025 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. 304 с.

ISBN 978-617-7669-69-1

Збірник містить матеріали, присвячені сучасним проблемам методики навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі. Для наукових працівників, викладачів, студентів, магістрантів закладів вищої освіти, учителів.

УДК 373.5.016:5+378.016:5](062)

Друкується за рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол №13 від 24.04.2025 року)

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Комп'ютерне забезпечення: Бабенко І. В.

ISBN 978-617-7669-69-1

© ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025
© Колектив авторів, 2025

РОЛЬ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ГЕОГРАФІЇ ЯК ШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ

*Альтгайм Л.Б.
Тернопіль, Україна*

За останній десять років освіта загалом і шкільна освіта, зокрема, має вагомі освітні втрати. Одночасно вона зазнає значних трансформацій під впливом мобільності, глобалізації, цифровізації та зміни пріоритетів і цінностей. Тому важливим завданням є популяризація навчальних предметів, зокрема географії, для забезпечення зацікавленості учнів, формування їхньої мотивації із акцентами на практичну підготовку. Географія як міждисциплінарна наука відіграє важливу роль у розвитку просторової свідомості, критичного мислення, екологічної толерантності та розуміння глобальних процесів, таких як зміна клімату, урбанізація чи міграція. Однак стереотипи про складність чи теоретичність предмета, а також конкуренція із іншими дисциплінами знижують зацікавленість учнівської молоді до його вивчення. Застосування маркетингових стратегій у навчанні географії відкриває нові можливості для подолання цих викликів, роблячи предмет більш привабливим і актуальним.

У сучасному освітньому просторі маркетингові стратегії можуть відігравати важливу роль у трансформації традиційних підходів до навчання, роблячи шкільні предмети більш привабливими, доступними та релевантними для учнів. Географія, як міждисциплінарна наука, що поєднує природничі, суспільні, економічні та культурні аспекти, а тому має унікальний потенціал для популяризації через маркетингові ініціативи. Її природнича приналежність, зв'язок із глобальними викликами, такими як зміна клімату, урбанізація чи збереження біорізноманіття природних ландшафтів, а також здатність формувати ключові компетентності, такі як критичне мислення, екологічна свідомість і цифрова грамотність, роблять її ідеальним кандидатом для застосування інноваційних методів. Практичні приклади маркетингових стратегій у навчанні географії демонструють, як сучасні інструменти, технології та підходи можуть бути інтегровані у навчальний процес, щоб не лише підвищити зацікавленість учнів, але й підкреслити практичну цінність предмету у сучасному світі.

Маркетингові стратегії у навчанні географії можуть виходити за межі простого розуміння предмета, створюючи комплексний навчальний практичний досвід, який поєднує мотивацію, інтерактивність, цифровізацію і академічну глибину. Вони дозволяють подолати стереотипи про географію як суто теоретичну чи складну дисципліну, залучаючи учнів до активного дослідження світу через формати, які відповідають їхнім інтересам і цифровим звичкам. Такі ініціативи враховують сучасні освітні тренди, зокрема цифровізацію, персоналізацію навчання та акцент на зв'язок із реальними проблемами. Учителі активно використовують такі інформаційні сайти: <https://wordwall.net/uk>; <https://wordart.com/>; <https://ua.mozaweb.com/uk/index.php>; <https://www.geoguessr.com/seterra/uk>; <https://app.genial.ly/dashboard>; <https://www.seterra.com/>. Це сприяє

популяризації і формуванню позитивного іміджу географії не лише серед учнів, але й серед батьків і ширшої громади, що посилює її статус у системі освіти.

Практичне застосування маркетингових стратегій у навчанні базується на принципах інноваційності, доступності та адаптивності. Учителі освітніх закладів активно впроваджують такі інноваційні технології: технологія розвивального навчання; інтерактивні методики, куди можна віднести роботу у групах, метод проєктів, «розумовий штурм», «ажурна пилка», «кейс-метод», «акваріум», рольові та ділові ігри, «велике коло», «шкала думок», «бесіда за Сократом», «асоціативний куш», «відкритий мікрофон», вправи-енергізатори, групові дискусії, взаємне навчання; технологія проблемного навчання; методика гранування; блочний метод викладання матеріалу; кооперативна форма навчання. Ці ініціативи охоплюють різноманітні методи, від організації масових заходів до використання цифрових платформ і співпраці із зовнішніми організаціями. Вони дозволяють учителям створювати динамічне навчальне середовище, яке стимулює учнів до творчості, співпраці та самостійного дослідження. Важливим аспектом є інтеграція маркетингових підходів із педагогічними цілями, що забезпечує баланс між розважальними елементами та науковою цінністю. Наприклад, проєкти, які поєднують цифрові технології із реальними даними, допомагають учням не лише засвоювати знання, але й бачити їхнє застосування у реальному світі, що підвищує мотивацію та розуміння практичної значущості географії.

Практичні приклади маркетингових стратегій у викладанні географії враховують різноманітність освітніх контекстів. У школах із обмеженими ресурсами можуть бути використані доступні інструменти, такі як соціальні мережі чи безкоштовні платформи, тоді як у закладах із розвинутою інфраструктурою можливе впровадження складніших технологій. Ця гнучкість дозволяє адаптувати ініціативи до різних умов, забезпечуючи їхню масштабованість і ефективність. Такі приклади також сприяють розвитку учнівських спільнот, які стають амбасадорами географії, поширюючи зацікавленість до предмету через власні проєкти, публікації чи заходи.

Практичними прикладами реалізації маркетингових стратегій, які ілюструють потенціал географії і популяризують її, є географічні фестивалі, які дають можливість залучати широку аудиторію та сприяють створенню позитивного іміджу предмета, але їх організація вимагає значних зусиль і координації. Соціальні медіа-кампанії та гейміфіковані програми вирізняються високою доступністю і ефективністю для молодших учнів, однак їхній вплив на глибоке навчання обмежений. Проєкти із ГІС і партнерства з організаціями орієнтовані на старшокласників, розвиваючи аналітичні та практичні навички, але потребують технічної бази та зовнішньої підтримки. Віртуальні екскурсії забезпечують унікальний досвід, але їхнє впровадження ускладнене вартістю обладнання. Для максимальної ефективності ініціативи слід комбінувати: наприклад, результати ГІС-проєктів можна презентувати на фестивалях, а гейміфікацію інтегрувати у соціальні медіа-кампанії, щоб поєднати мотивацію із академічною цінністю.

Практичні приклади маркетингових стратегій, такі як географічні фестивалі, проекти із ГІС, соціальні медіа-кампанії, партнерства, віртуальні екскурсії та гейміфіковані програми, демонструють значний потенціал для популяризації географії. Поєднання цих підходів дозволяє досягти балансу між інтерактивністю та науковою цінністю, сприяючи підвищенню зацікавленості до географії та її позитивному сприйняттю.

Оцінка ефективності маркетингових стратегій вимагає комплексного підходу, який враховує як кількісні показники, такі як рівень участі учнів у проєктах чи кількість переглядів освітнього контенту, так і якісні аспекти, зокрема покращення засвоєння знань і розвиток навичок. Важливим є аналіз того, як стратегії відповідають потребам різних вікових груп, соціокультурним контекстам і ресурсним умовам шкіл. Наприклад, у сільських школах із обмеженим доступом до технологій пріоритетними можуть бути доступні методи, тоді як міські заклади можуть впроваджувати складніші інструменти.

Список використаних джерел

1. Альтгайм Л.Б. Методика навчання географії. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять для студентів першого освітньо-наукового ступеня (бакалавра) «Середня освіта (Географія)». Тернопіль 2025, 128 с.
2. Впровадження сучасних технологій навчання географії у шкільній, вищій, післядипломній освіті: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. Полтава: ПОІПО, 2006, 130 с.

FROM TRANSFORMATION TO RESULTS: UTILIZING MANAGEMENT REENGINEERING TOOLS IN MARKETING ACTIVITIES

*Babenko I.V., Shkolyar S.P.
Poltava, Ukraine*

In today's fast-paced and highly competitive business environment, where consumer preferences constantly change and technologies evolve at lightning speed, Ukrainian enterprises, like global leaders, are forced to seek new ways to maintain and strengthen their competitiveness. Traditional marketing approaches, often based on fragmented processes and outdated models, no longer deliver the desired results [1-4]. In this context, management reengineering - a radical rethinking and fundamental redesign of operational processes - gains particular significance as a powerful tool for transforming marketing activities and achieving measurable results [5].

The relevance of applying reengineering in marketing is driven by several key factors:

market dynamism: rapid changes in consumer behavior, the emergence of new digital communication channels, and intensified competition require marketing not only to adapt but also to proactively transform;

ДОВІДКА ПРО АВТОРІВ

Альтгайм Любов Богданівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Бабенко Ірина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А.Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Байтеряков Олег Зуфарович, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та туризму Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Безносьок Олександр Олексійович, кандидат педагогічних наук, суддя міжнародної категорії, професор Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Т.Шевченка

Білай Дмитро Валерійович, директор ПТУ №31 м. Полтава, кандидат педагогічних наук

Білецька Галина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри екології та біологічної освіти Хмельницького національного університету

Божинська Мирослава Анатоліївна, вчитель біології Комунального закладу «Полтавський міський багатoproфільний ліцей №1 імені І.П.Котляревського Полтавської міської ради Полтавської області»

Большая Оксана Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А.Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Бондаренко Юлія Олександрівна, викладач математики Відокремленого структурного підрозділу «Полтавський політехнічний фаховий коледж Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Боярський Дмитро Едуардович, директор Рокитненська гімназія з дошкільним структурним підрозділом виконавчого комітету Омеляницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області

Бунецька Ірина Миколаївна, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Величко Руслана Миколаївна, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Весніна Людмила Едуардівна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології Полтавського державного медичного університету

Возний Іван Владиславович, здобувач Phd першого року навчання, спеціальності 091 Біологія та біохімія кафедри анатомії і фізіології людини імені професора Я.Р. Синельникова Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВІДКРИТА ОСВІТА В ДОБУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Калашник М.П., Хіріна Г.О.	33
КОУЧИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ Кононец Н.В.	36
ЗНАЧЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО НАПРЯМУ Лебедик Л.В.	38
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІН В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПОЛТАВЩИНИ ЗА ТРИ РОКИ ВІЙНИ Стрельніков В.Ю.	41
ГРИГОРІЙ ЛЕВЧЕНКО: ПЕДАГОГ, МИТЕЦЬ, УПРАВЛІНЕЦЬ Сулаєва Н.В.	44
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Гринь В.Г.	47
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ДЕКАНА ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ КАРИШІНА АНДРІЯ ПОТАПИЧА У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН Титаренко В.П.	50
НЕВЕРБАЛЬНА СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ Ткаченко А. В., Сєдаков О. В., Дроздов Д. А.	52
НАВИЧКИ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА ПРОЕКТІВ Харченко Н.В.	55
ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В.	57
ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ Шиян Н.І., Криворучко А.В.	59
РОЛЬ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ГЕОГРАФІЇ ЯК ШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ Альтгайм Л.Б.	62

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ»
(XXXII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ)

29-30 травня 2025 року

За загальною редакцією Гриньової М. В.

Комп'ютерне забезпечення – *Бабенко І.В.*

Віддруковано в ПНПУ імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського, 2, м. Полтава, 36003

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру

серія ДК № 3817 від 01.07.2010 р.